

ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

В даний час у світі все більшого поширення набуває інтегрований підхід до управління ризиками, коли управління здійснюється для повного спектру загроз бізнесу на основі уніфікованих методик і алгоритмів.

В ефективній системі управління ризиками стратегічне управління ними повинно бути централізовано. Оперативне управління ризиками необхідно здійснювати в місці їх виникнення. Наприклад, при централізації управління фінансовими потоками або процесами забезпечення сировиною і матеріалами оперативне управління виникаючими ризиками логічно здійснювати у відповідних підрозділах центрального офісу компанії. При цьому оперативне управління операційними ризиками повинно проводитися на підприємствах, де виникають, наприклад, виробничі або екологічні ризики. Дуже важливо, щоб діяльність з управління ризиками поширювалася за межі центральних офісів – на підприємства. Інакше система управління ризиками (у крайньому випадку, по відношенні до операційних ризиків) буде зводитися до підтримки процесу страхування і надання інформації про збитки [1].

Існує кілька різних стандартів по управлінню ризиками, а також величезна кількість рекомендованих галузевих практик, які вже можна вважати певними стандартами розробленими спільно The Institute of Risk Management (IRM), The Association of Insurance and Risk Management (AIRMIC) і ALARM The National Forum for Risk Management in the Public Sector, і прийнятим в 2002 році. Схема, закладена в документі, може бути використана, як основа, для впровадження системи управління ризиками на будь-якому підприємстві.

Як при будь-якому загальному підході, в стандарті не розглядається специфіка бізнесу і корпоративного управління, але виражається ідеологія процесу і бажані стадії. У будь-якому випадку потрібна акуратна адаптація процедур до специфіки конкретної компанії.

У виробничих компаніях, де величезний вплив на бізнес дає успішна стратегія управління операційними ризиками, прийнято говорити про систему управління операційними ризиками (або систему запобігання позапланових втрат), як частини загальної системи з управління ризиками.

Виділимо три основні сфери діяльності фахівців з управління ризиками:

- управління корпоративними ризиками;
- управління проектними ризиками;
- підтримка корпоративних процедур по взаємодії із зовнішніми агентами (фінансовими і страховими ринками, державними інспектуючими органами, так звана комунікативна функція) [2].

Співвідношення різних напрямків діяльності в конкретній компанії визначається ініціатором впровадження процедур управління ризиками.

Ефект від впровадження системи управління ризиками оцінити нескладно. Будь-який ризик – це ймовірні втрати компанії. Впроваджуючи систему управління ризиками, ми скорочуємо ці втрати, тобто підвищуємо прибутковість і рентабельність компанії. Якщо співвіднести отримані результати з витратами на впровадження системи управління ризиками, можна оцінити ефективність такого рішення. Як правило, витрати на побудову системи управління ризиками із залученням консультантів для середнього за розмірами підприємства складуть близько 30-50 тис. дол. США, а самі роботи триватимуть близько трьох місяців. Так, існують в основному зарубіжні стандарти побудови системи ризик-менеджменту. Але велика їх частина поки непридатна для багатьох українських підприємств. На початковій стадії становлення системи управління ризиками для більшості українських компаній, які не вийшли поки на міжнародний ринок капіталу, ризик-менеджмент є прирівняний до системи страхування. За результатами аналізу бізнес-процесів, анкетування і фізичного інспектування промислових об'єктів складається перелік ризиків, під який формулюється комплексна програма страхування. Ця програма оновлюється по мірі накопичення статистичної бази, надходження і виведення виробничих активів або зміни бізнес-процесів компанії. Ми вважаємо, що для української практики підхід, при якому система страхування поступово еволюціонує в систему ризик-менеджменту, найбільш виправданий, тобто поступова інтеграція. З появою такої системи можливо знизити, в кілька разів, витрати на страхування за рахунок відмови від страхування неактуальних ризиків і грамотного визначення лімітів по страхуванню актуальних ризиків. У міру розвитку компаній буде розвиватися і система управління ризиками, яка все більше відповідатиме міжнародній практиці.

В цілому українські підприємства знаходяться на початковому етапі розвитку системи управління ризиками. Є й основні підрозділи, що забезпечують управління операційними ризиками на підприємствах, але координація процесу часто відсутня. Такий рівень розвитку має на увазі існування лише базових функцій, і робота практично всіх елементів системи може бути вдосконалена. Слід очікувати зростання тиску з боку акціонерів, страхових компаній, зовнішніх інвесторів для якнайшвидшої побудови більш ефективної системи управління ризиками.

Література:

1. Лисенко В. Корпоративна стратегія управління ризиками в агробізнесі [Електронний ресурс] / В. Лисенко // *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*. – 2017. – Vol. 3. – No. 4. – Pp. 97–108. – Mode of access : www.are-journal.com.

2. Lysenko V. Risk management in the management system of an agricultural enterprise [Електронний ресурс] / О. Kravchenko, V. Lysenko, L. Batiuk // *Vectors of competitive development of socio-economic systems : monograph*. Ed. by O. Mandych, T. Pokusa. Academy of Management and Administration in Opole, - 2020. - pp. 39-45. Режим доступу: <http://dSPACE.khntusg.com.ua/bitstream/123456789/14738/1/10.pdf>